

SKRIFTLIG TILKENDEGIVELSE

meddelt torsdag den 23. februar 2012

i afskedigelsesnævns sag nr. FV2011.0110.

Danmarks Lærerforening for

A

og

B

(advokat Peter Breum)

mod

Aabenraa Kommune

(advokat Jørgen Vinding)

Tvisten

Tvisten angår, om der forelå det fornødne saglige grundlag for at afskedige A og B.

Påstande

Klager, Danmarks Lærerforening for A og B, har nedlagt påstand om, at indklagede, Aabenraa Kommune, skal betale hver af klagerens medlemmer et efter afskedigelsesnævnets skøn fastsat beløb for usaglig afskedigelse med procesrente fra sagens anlæg.

Aabenraa Kommune har påstået frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb.

Sagens behandling

Sagen blev mundtligt forhandlet tirsdag den 17. januar 2012 med højesteretsdommer Poul Dahl Jensen som opmand. Som sidedommere udpeget af klager fungerede Steen Dam og Troels Østergaard, og som sidedommere udpeget af indklagede fungerede Karsten Thystrup og Lotte Bryde.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af faglig koordinator Christian Dahl, Skoleforvaltningen Aabenraa Kommune.

Efter bevisførelse og procedure voterede nævnets medlemmer. Der kunne ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af afskedigelsesnævnet opnås flertal for en afgørelse, der derfor skal træffes af opmanden. Parterne tilsluttede sig, at opmandens afgørelse udformes som en skriftlig tilkendegivelse.

I det følgende redegøres først for sagen i hovedtræk og dernæst for parternes hovedsynspunkter. Derefter følger tilkendegivelsen af opmandens resultat og begrundelsen herfor.

Sagen i hovedtræk

I forbindelse med planlægningen af skoleåret 2011/2012 vedtog Byrådet i Aabenraa Kommune i efteråret 2010 på grundlag af børnetallet pr. 5. september 2010 en samlet budgetramme for skolevæsenet på 234,8 mio. kr. mod 242,3 mio. kr. året forinden. Budgetrammen blev således reduceret med 7,5 mio. kr. Den reducerede budgetramme blev fordelt på kommunens skoler i forhold til elevtallene, og man søgte at undgå afskedigelse af lærere ved naturlig afgang og frivillige forflytninger. Det endte med, at 8 lærere blev indstillet til afsked, herunder A og B.

Ved breve af 30. marts 2011 meddelte kommunen, at den havde til hensigt at afskedige A og B med det overenskomstmæssige varsel. Som begrundelse for den påtænkte afsked var angivet arbejdsmangel begrundet i faldende børnetal, og det var anført, hvilke kriterier der var lagt til grund ved udvælgelsen af, hvem der indstilles til afsked.

Samtidig den 30. marts 2011 blev opslået ledige barselsvikariater.

De påtænkte afskedigelser blev forhandlet på et møde mellem kommunen og Danmarks Lærerforening den 26. april 2011. Det hedder i referatet fra mødet bl.a.:

”Der er mellem parterne enighed om, at der i det kommende skoleår 2011/2012 er 3 barselsvikariater ved Aabenraa skolevæsen som formentlig starter efter sommerferien – 2 på Fjordskolen og 1 på Kollund Skole.

Aabenraa Kommune fastholder samtlige de påtænkte afskedigelser og vil efterfølgende tilbyde 3 af de afskedigede lærere genansættelse i tidsbegrænsede barselsvikariater. Begrundelsen er, at der er arbejdsmangel i forhold til, at der ikke pt. er ledige faste stillinger.

Det er Danmarks Lærerforenings opfattelse, at der ikke foreligger arbejdsmangel i forhold til 3 af de påtænkte opsigelser, idet der er arbejde i skolevæsenet fra den 1. august 2011. ...

Det blev i øvrigt aftalt, at Aabenraa Kommune ved ledige stillinger i opsigelsesperioderne kun opslår lærerstillinger, hvis der er en saglig begrundelse for at en af de opsagte medarbejdere ikke kan bestride stillingen. ..."

Ved breve af 28. april 2011 blev A og B afskediget til fratrædelse med udgangen af henholdsvis september måned og august måned 2011. Som begrundelse var anført "arbejdsmangel med baggrund i faldende børnetal".

Efterfølgende blev A og B tilbudt genansættelse i to af barselsvikariatene. De accepterede tilbuddet med bemærkning om, at dette ikke indebærer accept af afskedigelsen. Ved ansættelsesbrev af 1. juni 2011 blev A herefter ansat i et barselsvikariat i perioden 1. oktober 2011 til og med 31. januar 2012 ved Fjordskolen med mulighed for forlængelse, når selve barselsudregningen foreligger. Ved ansættelsesbrev af 16. juni 2011 blev B ansat i et barselsvikariat på Kollund Skole fra den 1. august 2011 til 29. juni 2012. Begge blev ansat med en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på 37 timer.

Sagen omfattede oprindeligt også Svend Erik Lind, der ligeledes var blevet opsagt den 28. april 2011. Sagen vedrørende ham er imidlertid frafaldet, idet hans ansættelsesforhold er videreført ubrudt.

Parternes argumenter

Det er klagers hovedsynspunkt, at afskedigelserne af A og B ikke var sagligt begrundede, idet der ikke var arbejdsmangel, eftersom de to lærere blev ansat i barselsvikariater. En sådan konvertering af deres faste ansættelsesforhold til tidsbegrænsede vikariater er ikke sagligt begrundet.

Heroverfor er det indklagedes hovedsynspunkt, at afskedigelserne var sagligt begrundede, idet de skete for at gennemføre de besparelser, som faldende børnetal og politisk vedtagne nedskæringer havde nødvendiggjort. Ved opsigelserne bragte kommunen de ansættelsesmæssige forhold i overensstemmelse med de budgetmæssige realiteter. Barselsvikariatene ændrede ikke på, at der ikke længere var det budgetmæssige grundlag for at opretholde de faste lærerstillinger, som A og B havde været ansat i.

Opmandens tilkendegivelse

Efter overenskomstens § 20, stk. 11, kan afskedigelsesnævnet pålægge kommunen at betale en godtgørelse, hvis nævnet finder, at en opsigelse ikke er rimeligt begrundet i den ansattes eller kommunens forhold. En opsigelse skal således være sagligt begrundet.

Spørgsmålet i den foreliggende sag er, om opsigelserne af A og B kan anses for rimeligt begrundet i kommunens forhold, nærmere bestemt i kommunens økonomi og mindskede behov for lærerarbejdskraft.

Da kommunen samtidig med opsigelserne opslog nogle ledige barselsvikariater, som A og B blev tilbudt ansættelse i, kan det lægges til grund, at der på opsigelsestidspunktet var udsigt til, at der ville være arbejde til dem på fuld tid frem til det tidspunkt, hvor de kolleger, der skulle på barselsorlov, vendte tilbage fra orloven. Denne forventning kom også til at holde stik.

Der er således ikke tale om et "rent" tilfælde af arbejdsmangel, idet kommunen efter udløbet af opsigelsesvarslet fortsat havde fuldtidsarbejde til dem, men kun som vikarer for de to kolleger i en begrænset periode. Når kommunen i opsigelsesbrevene af 28. april 2011 angiver arbejdsmangel som begrundelse for afskedigelsen, må det forstås på den måde, at der ikke længere ville være arbejde til dem i form af faste stillinger.

Der er heller ikke tale om et "rent" tilfælde af afskedigelse (forstået som opsigelse med efterfølgende fratræden senest ved udløbet af opsigelsesvarslet), men om en opsigelse kombineret med (tilbud om) genansættelse i en tidsbegrænset stilling.

Ved den skete opsigelse og genansættelse kan kommunen siges at have ændret As og Bs ansættelsesforhold fra faste stillinger til tidsbegrænsede ansættelser i form af barselsvikariater, der ophører uden opsigelse.

Det centrale spørgsmål er herefter, om det kan anses for sagligt begrundet, at kommunen under de foreliggende omstændigheder valgte at opsig dem fra deres faste stillinger og genansætte dem i tidsbegrænsede barselsvikariater, i stedet for at opretholde deres hidtidige faste ansættelsesforhold og blot omplacere dem til det arbejde, som de skulle udføre for de kolleger, der skulle på orlov, og så i øvrigt vente med at tage stilling til spørgsmålet om opsigelse af dem til et senere tidspunkt – en opsigelse, der i så fald ville skulle afgøres på grundlag af den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, som den måtte tegne sig på dette senere tidspunkt.

Efter Christian Dahls forklaring lægges det til grund, at den af kommunen valgte fremgangsmåde navnlig havde til formål at sikre, at As og Bs ansættelsesforhold kunne ophøre samtidig med, at de to lærere, der var på orlov, vendte tilbage, og at opsigelsen af A og B således var begrundet i hensynet til at undgå overtallige lærere i forhold til, hvad der var arbejde og lønbudget til.

Efter de oplysninger, der er forelagt for nævnet, finder opmanden ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den valgte fremgangsmåde var bedre egnet til at sikre, at der ikke opstod en situation med overtallige lærere, end hvis kommunen havde opretholdt det faste ansæt-

telsesforhold for de to lærere, der fungerede som barselsvikarer, og udskudt sin stillingtagen til spørgsmålet om opsigelse til et senere tidspunkt.

På den anførte baggrund finder opmanden, at de skete opsigelser af A og B i forbindelse med (tilbud om) genansættelse i tidsbegrænsede barselsvikariater må anses for rimeligt begrundede i kommunens reducerede behov for arbejdskraft på lærerområdet, således som det så ud efter de vedtagne besparelser.

Aabenraa Kommunes frifindelsespåstand tages derfor til følge.

Opmanden finder anledning til at tilføje følgende:

På forhandlingsmødet den 26. april 2011 gav kommunen tilsagn om, at kommunen ved ledige stillinger i opsigelsesperioderne kun opslår lærerstilling, hvis der er en saglig begrundelse for, at en af de opsagte medarbejdere ikke kan bestride stillingen. Tilsagnet er efter ordlyden begrænset til opsigelsesperioderne, og det omfatter således ikke direkte den situation, der vil foreligge, hvis kommunen efter opsigelsesperioderne, men inden udløbet af de tidsbegrænsede barselsvikariater, måtte skulle besætte en eller flere ledige lærerstilling, som A og B er kvalificeret til at bestride. For det tilfælde, at denne situation måtte blive aktuel, skal det fremhæves, at der med det foran tilkendegivne resultat ikke – heller ikke implicit – er taget stilling til, om kommunen i en sådan situation vil være berettiget til at undlade at tilbyde stillingen/stillingerne til A og B.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale opmandens honorar med halvdelen hver.